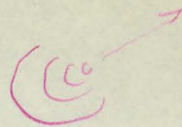

Arkiton

1955 Lundström

Suomen Pankin Johtokunnalle.

Kuluvan vuoden tammikuun 10 p:nä ilmoitettiin pankin kiertokirjeessä lähetettäväksi vaihtovirkailija Norjaan kolmeksi kuukaudeksi. Jälleen oli pankin johtokunta osoittanut

myötämielisyyttään kyseisiä stipendiaatti-matkoja kohtaan. Tällä kertaa lankesi se minun osalleni. Tunnen olevani suuressa kiitollisuuden velassa Suomen Pankille tästä opintomatkastani. Se avarsi näkemystäni monessa suhteessa, opin tuntemaan maata ja kansaa, opin kieltä ja pankkitekniikkaa ja toivottavasti sain myös itsevarmuutta. Kaikesta tästä pyydän lausua pankin johtokunnalle sydämelliset kiitokseni.

Ennen matkalle lähtöäni, joka tapahtui helmikuun viimeisenä päivänä, sain tuomari Leinoselta ja osastopäällikkö Helanderilta evästykseksi joitakin ohjeita. Lähinnä olisi tutkittava Norges Bank'issa omaan toimeen, siis valuutantarkkailuun liittyviä asioita. Näistä tuleekin tuonnempana puhe, mutta sitä ennen haluaisin lyhyesti tuoda mielipiteeni julki yleisistä asioista, joita Norjassa tulin havainneeksi.

Joka vuosi nämä matkat on järjestetty maaliskuu-huhtikuukauden ajaksi. Syytä en siihen tiedä, mutta joka tapauksessa tämä valinta on oikeaan osunut. Näin pääsee osalliseksi maan talvesta, keväästä sekä alkukesästä. Täten tämä aika muodostuu säidenkin puolesta vaihtelevaksi ja mielenkiintoiseksi. Ensimmäinen kuukauteni, maaliskuu, oli täyttä talviaikaa, varsinkin tuntureilla. Kuitenkaan en alkuaikoina ehtinyt paljoakaan ilmoista nauttimaan itse pääkaupungissa, koska ohjelmaa meille vaihtovirkailijoille oli Norges Bank'in virkailijoiden taholta järjestetty yltäkyllin. Joka ainut tunti olin varattu. Tämä ohjelman paljous puolestaan johtui siitä, että kanssa-stipendiaatillani, herra Eric Ohlsson'illa, Göteborgista, oli aikaa kaikenkaikkiaan vain kolme viikkoa. Kolmas vaihtovirkailija, Frans Mogensen, Köpenhaminasta, oli Oslossa vajaat kaksi kuukautta ja hänkin oli saapunut pari viikkoa aikaisemmin kuin minä. Ohjelma oli siis sullottava maaliskuun alkuviikkoihin ja paljon me saimmekin nähdä ja kokea. Tutustumiskäyntejä teollisuuslaitoksissa, museoissa, näyttelyissä, luentoja eri aloilta, kaikenlaisia nähtävyyksiä, jatkuvia vieraskäyntejä virkailijoiden kodeissa j.n.e. Mieleenpainuvin elämys oli kuitenkin matka Trondheim'iin noin 600 km:n päähän Oslost. Tällä matkalla vasta opin ymmärtämään,

miksi norjalaiset ovat niin ylpeitä maastaan, sen jylhistä vuorista, syvistä rotkoista ja laaksoista. Reitti oli todella nähtävyyden arvoinen, jota ei vähällä unohda. Matkalla poikesimme Hjerkin'in vuoristoon, erääseen maan tunnetuimmista hiihtokeskuksista, jossa yli 1000 metrin korkeudessa hiihtelimme 3 päivää. Nämä vuoret ovat norjalaisille kaikki kaikessa ja niistä opin minäkin pitämään sanomattomasti. Trondheimissa meillä oli niin'ikään loistava vastaanotto. Saimme pikimmiltään tutustua pankin sikäläiseen haarakonttoriin, joka aikaisemmin on toiminut pääkonttorina. Hyvin uudenaikaisesti järjestetty konttori, jossa oli kolmisenkymmentä virkailijaa, kaksi kassaa, moderni setelinlajittelukone j.n.e. Kaikesta tästä meille osoitetusta huomaavaisuudesta saamme olla kovin kiitollisia Norges Bank'in johdolle ja sen vieraanvaraisille virkailijoille.

Itse Norjan kansasta sain mitä positiivisimman käsityksen. He ovat vaatimattomia, avuliaita, erikoisen välittömiä sekä ylpeitä maansa luonnonkauneudesta ja tietysti hiihtourheilusta. Tämän sai kokea kaduilla ja muilla julkisilla paikoilla liikkuessaan. Aina sai kohteliaan vastauksen kaikkiin kyselyihin ja tiedusteluihin. Ennen kaikkea tämä ilmeni pankkivirkailijoiden kanssa keskusteltaessa, jotka aina olivat valmiina auttamaan ja opastamaan. Mutta ei ainoastaan pankissa, vaan myös siinä perheessä, jossa sain täyden ylöspidon, pankkivirkailija Höjen suosiollisella myötävaikutuksella, pääsin läheisesti tuntemaan norjalaisen luonteen. Tässä 5- henkisessä, keskitason kodissa tunsin olevani kuin kotonani viettäessäni iltoja perheen parissa. Ja mitä hiihtämiseen tulee, siitä puhuttiin usein ja paljon ja saatoin ilolla todeta, että siellä annetaan erikoisen suuri arvo tämän alan suomalaisille urheilijoille. Aivan suuremmoisesti ilmeni se Holmenkollenin kisoissa, joissa Suomi esiintyi jälleen voitokkaasti ja tästä hyvästä sain minäkin osan kunniaa maljojen muodossa.

Pääaiheeseen, Norges Bank'in valuutantarkkailuun, siirtymässäni, on ehkä paikalleen muutamalla sanalla ensin kuvata

pääkonttorin konttoriorganisatiota. 5-jäsenisen johtokunnan, joista 2, "forman" ja "nestforman" ovat n.s. vakinaisia jäseniä, muiden kolmen vaihtuessa joka kuudes vuosi, alaisina toimivat seuraavat 10 osastoa: henkilökuntaosasto, tilasto-osasto, sekretariatet, lainopillinen osasto, talousosasto, depot-osasto, valuuttaosasto, kirjanpito-osasto, toimisto kassoineen sekä setelipaino. Suuri valuuttaosasto puolestaan jakaantuu valuuttasekretariat'iin, valuuttatoimistoon ja perittäviin sekä valuuttakonttoriin, joka viimeksimainittu vastaa meidän valuutantarkkailuosastoaamme. Tilanahtauden johdosta pääkonttorissa on valuuttakonttori sijoitettu jonkun matkan päähän päärakennuksesta erilliseen taloon Dronningensgaten varrella. Vaikka valuutantarkkailu pääasiassa tapahtuukin valuuttakonttorissa, suoritetaan sitä siitä huolimatta vähän joka osastolla, lähinnä juuri valuutta-osastolla sen eri ryhmissä. Valuutta-osastoa ja samalla siten valuuttakonttoria johtaa "underdirektör". Hänen alaisinaan toimii kolme "kontorsjefiä", joista kaksi valuuttaosastolla ja kolmas valuuttakonttorissa, joka siis lähinnä vastaa valuutantarkkailusta ja tilastosta. Lukuisat "fullmektig'et" ja "assistent'it" valvovat tarkasti, oman päätoimensa ohella, että valuuttapankit noudattavat Norges Bank'in niille antamia suuntaviivoja ja ohjeita. Norjassa on nimittäin paljon, kaiken kaikkiaan 81 liike- ja säästöpankkia, joille "handelsdepartementet" on antanut valtuudet toimia valuuttapankkeina. Tämän lisäksi tulevat n.s. "valutakommisjonärit", jotka toimivat määrättyjen suurempien valuuttapankkien vastuulla. Tämä edellyttää tietenkin Norges Bank'in lupaa, samoin kuin se, että lukuisat vakuutusyhtiöt, patenttitoimistot, arvopaperivälittäjät, matkatoimistot sekä laivanvarustamot saavat tarkoin määrättyissä rajoissa käsitellä valuutta-asioita. Viimemainitut, joita kaikkiaan on pankin kortistossa yli 300 ja joiden hallinnassa on yli 2600 laivaa, muodostavat erillisillä pienehköillä rahtituloillaan erään maan suurimmista valuuttatuloryhmistä. Tämä aiheuttaa valtion pankille ja aivan erikoisesti valuuttapankeille suurta vaivaa. Joka kuukausi on nimittäin valuutta-

pankkien lähetettävä Norges Bank'in valuuttaosastolle, merenkulkuryhmälle, oikeaksi vakuutetut lomakkeet, jotka osoittavat varustamoiden valuuttatilien edellisen kuukauden saldon, tulot ja menot, sekä lopuksi uuden saldon. Näitä pääkaavakkeita seuraavat mukana erilliset spesifikaatiot, n.s. alaliitteet, joista ilmenevät tulot ja menot tarkkaan eriteltyinä maittain, samoin on liitteenä kolmaskin lomake, joka osoittaa valuuttapankkeille luovutetun valuuttamäärän suuruuden. Mitään laskuja eikä ulkolaisten pankkien tiliotteita ei tarvita. Koko tarkkailu perustuu siis keskuspankin valuuttapankkeihin kohdistamaan luottamukseen. Valuuttapankkien velvollisuutena on kontrolloida varustamoiden antamien tietojen paikkansapitävyys. Tiedustellessani mahdollisia väärinkäytöksiä, ilmoitettiin minulle, että niitä esiintyy ani harvoin lukuunottamatta joitakin ilmeisiä erehdyksiä. "Shipping"-ryhmässä kootaan näin saatu aineisto ja tehdään kuukausittain yksityiskohtainen tilasto. Norjalaisen tonniston rahtauksen ulkolaiselle rahtaajalle hyväksyy n.s. rahtikontrolli, joka lähettää hyväksymisistään tiedot kyseiselle ryhmälle pankkiin. Jokaisesta varustamosta pidetään erillistä korttia, johon myös merkitään kaikki laivojen ostot ja myynnit ja seurataan tarkasti, että kontrahtien mukaiset ehdot täytetään ja että valuutta luovutetaan pankeille. Merenkulkuosastolla tehdään myös puolivuositain yhteenveto laivausalaan kuuluvista tuloista ja menoista. ---- Mitä tässä olen selostanut varustamoista, koskee myös soveltuvin osin vakuutusyhtiöitä ja muita laitoksia ja yhdistyksiä, joilla on oikeus määrättyissä puitteissa valuutan ostoon ja myyntiin. Täten siis jokainen pieni ryhmä hoitaa myös omiin tehtäviinsä liittyviä, valuuttakontrollia koskevia asioita. Mutta, kuten aikaisemmin on sanottu, varsinainen tarkkailu on järjestetty valuuttakonttoriin. Tämän edeltäjänä on ollut aikaisemmin Valtion Clearinglaitos, joka siirtyi v. 1945 Norges Bank'ille. Myöhemmin tähän liitettiin valuuttakontrolli- ja tilasto-osasto. Sodan jälkeisinä vuosina työskenteli tässä konttorissa yli 100 virkailijaa, mutta nykyään tullaan toimeen 60:llä virkailijalla vastaten siis suunnil-

leen siinäkin suhteessa meidän valuutantarkkailuamme. On kuitenkin huomattava, että tästä määrästä melkoinen osa virkailijoita toimii tilastollisissa tehtävissä, ehkä suunnilleen saman verran kuin meidänkin tilastoryhmässämme. Tarkkailun ja tilaston lisäksi valuuttakonttorissa hoidetaan kokonaan clearingmaksut, joista pidetään siellä myös itsenäistä, erillistä kirjanpitoa. Minkäänlaista kassaa ei konttorissa ole. Kaikki maksut suoritetaan shekein. Ylin valvonta kuuluu pankin johtokunnalle. Mitä vienti- ja tuontitarkkailuun tulee, on ylin hoito "handelsdepartementilla", erikoisesti sen alaisella osastolla "Direktoratet for Import og Export Regulering, illa". Tämän tehtävänä on myöntää tuonti- ja vientilisenssit sekä samalla hoitaa myös valvonta. Varsinainen vientitarkkailu suoritetaan siten pääasiassa tässä elimessä. Vientikontrolliin, joka tällä hetkellä varsinaisesti kuuluu tehtäviini Suomen Pankissa, en valitettavasti voinut riittävästi ja tarpeeksi yksityiskohtaisesti puuttua. Saimme kyllä tilaisuuden käydä kyseisessä elimessä, mutta vajaan kahden tunnin selostuksen perusteella oli vaikea saada seikkaperäisiä tietoja tarkkalutoiminnasta. Joka tapauksessa tämä laitos vastaa osittain meidän lisenssi-
virastoamme. Vientilisenssianomukset kirjoitetaan 6 kappaleena. Näistä ensimmäinen, n.s. alkuperäinen kappale on varsinainen tullilisenssi, jonka kääntöpuolella on seuraavat sarakkeet tullin merkintöjä varten: Nettomäärä, laskun summa, summa, joka osoittaa, kuinka paljon lisenssiä kulloinkin on käytetty, vientipäivämäärä, tullikamari sekä tullivirkailijan allekirjoitus. Tulli palauttaa lisenssin "direktorat'iin", sen tultua loppuunkäytetyksi. Ensimmäinen jäljennöskappale on tarkoitettu valuuttapankkeja varten, jotka merkitsevät lisenssin kääntöpuolelle vientisuoritukset. Tästä ilmenee päivämäärä, valuuttalaji ja summa, kurssi, Nkr-määrä, pankin leima ja allekirjoitus. Mikäli maksut tapahtuvat useammassa erissä, täytetään erikseen erikoinen osamaksukaavake, joka toimitetaan heti maksun tapahtuttua valuuttakonttoriin ja itse lisenssiin merkitään vain tämän lomakkeen kirjain. Sittenkuin koko vientiluvan määrä on

suoritettu, palauttavat pankit lisenssin valuuttakonttoriin, joka tilastoi sen ja lähettää edelleen "handelsdepartement" ille. Yhden kappaleen lisenssisarjasta saa viejä itse omiin tarkoituksiinsa, muut kolme jäljennöstä jäävät "direktoratin" käytettäväksi valvontaa ja tilastoimista varten. Samaa menetelmää ja samanlaisia kaavakkeita käytetään tuontilisenssejäkin anottaessa. Niin tullit kuin pankkikin palauttavat "handelsdepartement" iin" tuontilupakappaleensa. Norjan tuonnista on tätä nykyä noin 75 % vapaalistatavaroita ja parhaillaan on suunnitteilla, että sitä laajennettaisiin 90 %:iin. Mikäli kysymyksessä ovat vapaalista-tavarat, jotka ovat lueteltuina ministeriön julkaisemissa vihkosissa, hyväksytään niitä koskevat anomukset automaattisesti joko antamalla tuontilupa tai lisenssittä pelkän deklaration perusteella. Näissäkin tapauksissa pankin ja tullin kappaleet palautetaan takaisin "direktoratiin" kontrollointia varten. Lisäksi on olemassa eri kaavakkeet kompensatiolisenssejä varten sekä mahdollisia muutoksia varten aikaisemmin myönnettyihin lisensseihin. Jokaista viejää ja tuojaa varten on ministeriön kontrolliosastolla oma mappinsa, johon kerätään kaikki materiaali. N.s. parallellilisenssit käsitellään kompensatiokauppoina, joita varten on oma ryhmänsä, jossa verrataan toisiinsa tuonti- ja vientiluvat ja valvotaan, että niissä mainitut ehdot on asianmukaisesti täytetty. Jos tarkastettaessa tullit- ja valuuttalisenssiä toisiinsa huomataan eroavaisuuksia niissä olevissa merkinnöissä, kirjoitetaan tästä heti joko asianomaiseen valuuttapankkiin tai suoraan asiakkaille ja pyydetään selitystä puutteellisuuksiin. Mikäli kahden viikon sisällä ei vaadittua selvitystä ole saapunut, lähetetään jyrkempisisältöinen vaatimus, siis aivan samoin kuin meilläkin. Jollei tämäkään auta, siirtyy asia poliisin hoidettavaksi. Kaikkia laiminlyöntejä ja virheellisyyksiä varten on ministeriössä valmiiksi painettuja kirjekaavakkeita. Vienti- ja tuontilaskuja ei "handelsdepartement" issä" siis lainkaan käsitellä. Tulli valvoo, että lisenssien mukaista tavaraa viedään ja tuodaan ja tarkkailee pankkien kanssa myös hintoja, joka viimeksimainittu valvonta on vain ylimäl-

vaikeasti

kaista ja on toteutettavissa. Tähän puoleen ei Norges Bank puutu ollenkaan. Mikäli se huomaa väärinkäytöksiä ja virheellisyyksiä, ilmoittaa se asiasta ministeriöön, joka puolestaan ryhtyy asian vaatimiin toimenpiteisiin. Mitä vientiagenttipalkkioihin tulee, myönnetään nekin valuuttapankeissa, joiden samalla tulee valvoa suoritusten asiallisuutta. Jonkinlainen jälkitarkastus tapahtuu pankin valuuttakonttorissa, mutta siinä voidaan kiinnittää huomio vain provisioiden suuruuteen, joka myös on oltava mainittuna itse lisensseissä. Mainitut agenttiprovisiot on myös mahdollisuus pidättää suoraan ulkomailla vientisuoritusten vähennyksinä. Erikoisen maininnan ansaitsee Hermetik-fabrikkenes Exportutvalg, joka ministeriön luvalla myöntää vientilisenssejä kalojen vientiä varten. Asian luonteesta johtuen on haluttu jouduttaa tämän alan toimintaa erikoistoimenpiteillä. Kuitenkin hyväksytyt lisenssit lähetetään "direktorat"iin, tarkastettavaksi. Poikkeuksen edellä selostetusta menetelmästä tekee hopea- kulta- ja platinalisenssianomukset, jotka toimitetaan suoraan Norges Bank'in sekreteriastosastolle, joka hyväksyy tai hylkää anomukset ja suorittaa myöskin valvonnan samalla tavoin kuin ministeriö.

Valuuttakonttorin tehtävät valuuttakontrollina sisältävät lähinnä valuuttapankkien sinne toimittamien ilmoitusten tarkastuksen. Jokainen valuuttapankki on velvollinen, pienemät kerran kuussa, keskisuuret viikoittain ja suurimmat päivittäin, lähettämään valuuttakonttoriin n.s. valuuttaraportin. Tämä sisältää jokaisesta valuutasta yhteenvedon, jossa näkyy pankin edellinen saldo, ostot ja myynnit ilmoitusaikana, tili-siirrot sekä uusi saldo. Myös tehdään maittain ilmoitukset kunkin valuutan ostoista ja myynneistä. Näihin ilmoituksiin kuuluvat vielä valuuttaostoja- ja myynnejä koskevat erittelyt, kuten esim. vienti- ja tuontispesifikaatiot ja muiden aiheiden mukaan laaditut vaihtoilmoitukset. Samoin lähetetään valuuttakonttoriin maittain tehdyt yhdistelmät loro-tileistä. Näistäkin käy selville edellinen saldo, hyvitykset ja veloitukset sekä uusi saldo. Ilmoitusvelvollisuus ei koske yksinomaan

valuuttapankkeja, vaan myöskin itse keskuspankkia. Ensimmäiseksi tarkastetaan, että pankkien toimittamat yhteenvedot täsmäävät niihin kuuluvien liitteiden yhteissummien kanssa. Mikäli ei mitään väärinkäytöksiä, virheellisyyksiä, puutteellisuuksia eikä laiminlyöntejä ole esiintynyt, seuraa tilastoiminen. Aivan erikoista huomiota kiinnitetään siihen, ovatko yksityispankit noudattaneet niitä ohjeita ja määräyksiä, joita niille on annettu. Jollei riittävää selvitystä ole annettu jokaisesta valuuttatapahtumasta, ilmoitetaan tästä kirjeitse valuuttapankille, jonka puolestaan on käännyttävä asiakkaan puoleen. Jos ei tämä auta, ratkaisee asian "underdirektör", jolle muuten kuuluu kaikki valuutantarkkailua koskevat periaatteelliset kysymykset. Erinäisillä suuremmilla vientifirmoilla on valuutanpito-oikeus ulkomailta. Tilitapahtumista annetaan selonteko pankkien kautta ilman kontokurantteja.

Tilastoryhmällä on materiaalina lisenssejä koskevat spesifikatiot ja muut erittelyt. Coodaus tapahtuu näille samoille lomakkeille. Sen suorittaa tilastoryhmän kukin virkailija oman, muun toimensa ohessa. Aineisto ajetaan koneissa viikottain. Ryhmällä on oma lajittelukone ja tabulator, kuten meilläkin. Joka viikko siis saadaan koko maan valuuttatuloja- ja menoja osoittava tilasto eri valuutoissa ilmoitusviikon aikana. Näin saadut numerotiedot verrataan yksityispankkien omien saldoilmoitusten pohjalta laadittuun yhteenvetoon. Mahdolliset virheet on jotakuinkin helppo löytää. Virheprosentti sitäpäitisi on nykyään minimaalinen, alle 1 %:n. Pää tarkoituksena kuitenkin on lopullinen kuukausitilasto, jonka valmistumista luonnollisesti ylläselostetut, n.s. viikkotilannetiedoitus huomattavasti helpottavat ja jouduttavat. Kuukausittain laadittu tilasto valmistuu noin 3 viikon kuluessa seuraavassa kuussa, ja käy siitä ilmi m.m. kaikki loro-tilien käytöt. Niin ikään clearingvaluuttojen käytöt ovat tilastossa erikseen. Erikoisesti halutaan tuoda julki erikseen ne numerotiedot, jotka valaisevat Norjan tilannetta muihin EPU:n kuuluviin maihin. Tätä jokakuukautista valuuttatilastoa pidetään erinomaisen täsmällisenä, joskin se vaatii paljon vaivaa ja kustannuksia, eikä sillä

myöskään ole vertailukohteita. Siitä ei käy ilmi tavaralajikkeet, kuten meillä. Tätä osoittavat tilastot tehdään Tilastolisessä päätoimistossa, samassa talossa, kerrosta ylempänä, yhteistoiminnassa "handelsdepartement'in" kanssa. Valuuttakonttorissa, hollerith-reikäkorttisysteemillä ajettu yhden kuukauden aineisto vaatii noin 110.000 - 120.000 korttia.

Lopuksi yksityiskohtiin puuttumatta, yleissilmäys Norges Bank'in eri osastoihin.

Toimistossa sijaitseva pääkassa on ainoa setelinvaihtokassa. Sen yhteydessä oleva lajitteluosasto, jossa on 18 lajittelijaa, ennättää lajitella kaikki tulleet setelit. Tosin apuna on 2 setelinlajittelukonetta, jotka on suunnitellut setelipainon johtaja. Näitä koneita on m.m. viety Danmarks Nationalbank'in käytettäväksi. Nämä koneet suorittavat täsmällisen laskennan. Setelit syötetään käsin koneeseen ja samalla tapahtuu myös lajittelu. Tämä vaatii erikoista sorminäppäryyttä. Koko setelistön hoito vaatii suhteellisen pienen työvoiman. Toimistossa on lisäksi 2 n.s. toimistokassaa. Metallirahakassa on erikseen. Tätä nykyä on setelistöä liikkeellä noin 3,3 miljardia.

Depot-osasto poikkeaa huomattavasti meidän vastaavasta osastostamme. Sen päätehtävänä on nimittäin hoitaa ja lunastaa valtion obligatiolainoja, vastaten siten meidän valtiokonttoriamme. Tämän johdosta osasto onkin huomattavan suuri monine virkailijoineen ja suurine holveineen. Se jakaantuu varsinaisesti kolmeen eri ryhmään, talletus- holvi- sekä obligatio- ja kauponkikonttoriin.

Kirjanpito-osastolla noin 3 - 4 vuotta sitten aloitettu vähittäinen siirtyminen koneelliseen järjestelmään on nyt saatettu loppuun. Käytännöllisistä syistä ainoastaan joitain harvoja apu- ja alatilejä viedään käsin. Osaston käytettävissä on National-merkkiset kirjanpitokoneet. Kirjampidon yhteydessä toimii myös n.s. postikontrolli. Virkailijoita kaikkiaan 18.

Pääkonttorissa olevan "statistisk avdelning'in" arkistoon kerätään kaikki maapallon eri maista tilatut aikakausi-

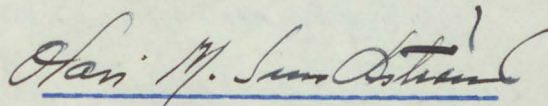
julkaisut. Tällä osastolla valvotaan myöskin kassareservimääräysten noudattamista. Laki tästä on annettu jo v. 1952, mutta se astui voimaan vasta tämän vuoden helmikuussa. Lain mukaan yksityispankkien on talletettava foliotileilleen valtionpankissa määrätty määrä ottolainausvaroistaan. (förvaltningskapital) Jos ne nousevat yli 100 miljoonaan, on prosenttimäärä 10, niiden ollessa 10-100 miljoonaa, on talletusmäärä 5%. Mikäli ne ^{vast} on alle 10 miljoonaa, ei kyseistä lakia sovelleta. Vapautuksia voi myöntää vain "finansdepartementet" pyydettyään ensin valtiopankin lausuntoa asiasta. Yksityispankit toimittavat kyseiselle osastolle kuukausittain kaavakkeet, joista ilmenee kaikki vaadittavat tiedot. Mikäli vaadittua määrää ei ole sijoitettu keskuspankkiin, joutuu velvollisuutensa laiminlyönyt pankki maksamaan n.s. rangaistuskorkoa 2,5% puuttuvasta määrästä.

Sekreteriatet-osastolla toimii harvinaisen pienenä ryhmänä remburssiosasto, jossa on kaiken kaikkiaan vain 3 virkailijaa.

Suuri revisio, jota vastaava meiliä puuttuu, suorittaa yksityiskohtaisen ja hyvin tarkan valvonnan. Se saa käytettäväkseen kaikki liitteet, jotka käydään huolellisesti läpi. Niin ikään tehdään lisäksi aika ajoittain pistokokeita, erikoisesti haarakonttoreissa, jolloin lähinnä tulee tarkastettavaksi kassa ja arvopaperit.

Oltuani pankin joka osastolla, lukuunottamatta seteli-painoa ja yritettyäni saada "irti" niin paljon kuin mahdollista, toivon vain voivani käyttää saamiani tietoja ja oppimaani hyväksi työskennellessäni vastaisuudessa Suomen Pankissa, olkootpa tulevat tehtäväni mitä laatua tahansa.

Helsingissä, kesäkuun 10 p:nä 1955

Olavi M. Sundström
Nuor. kirjanpit.